

SN
Jan 25
XIV-955-d

HUNGARY

<u>INDUSTRY</u>	/1700/
<u>Mines</u>	/1706a/1/ ✓
<u>SOVIET ARMY</u>	/0309/
<u>POLICE</u>	/2300/

CATASTROPHIC CONDITIONS IN KOMLÓ MINES

SOURCE GRAZ: A miner, 36, last employed in KOMLÓ. He reported his own experiences and observations, plus information obtained at secondhand from friends and acquaintances.

DATE OF OBSERVATION: Until January 2 1957.

ENGLISH SUMMARY: Nearly 4,000 employees, mainly forced laborers, former peasants and soldiers, have abandoned their jobs in the KOMLÓ coal mines.

All the workers' councils suggestions for a fair wages policy have been rejected by the management, which has introduced a payment-by-results scheme based on the norms effective on October 23 1956.

Lack of reliable rope delays any resumption of normal production. Consequently, rope long ago rejected as being unserviceable is now again being put to use.

The workers council was still able to effect the release of the arrested, but prior to Christmas its members had been considerably terrorized. During its effective existence, however, the workers council reduced the mines' swollen administrative staff by 90 per cent, and split the combine into several independent shafts.

Attempts are being made to sow dissension between the miners and local farmers: agitators claim that, because agricultural delivery obligations have been abolished, farmers will demand higher prices for their products.

/more/

The Soviet troops in KOMLÓ stay in their armored vehicles and never venture out on foot. In the barracks, officers and men allegedly listen to the Russian broadcasts of VOA.

The new police patrol the streets in groups of at least eight men, while their commandant is always escorted home by heavily armed guards. Most policemen seem to feel insecure, drink to excess and do their best to gain a good reputation among the population.

EVALUATION COMMENT: It is known ^{from} official statements that the shortage of manpower is badly hampering work at the KOMLÓ mines. According to Radio BUDAPEST, however, only a little over 1,000 miners abandoned ^{the} shafts after October 23 1956. On January 15 1957 some 3,500 miners showed up for work. Radio BUDAPEST disclosed on January 16 that the condition of the mines was "very bad" because the best work sites had burned out or caved in. It is known from official sources that after the Revolution a new system of wage-accounting was introduced at the coal mines, but no details about it are available here. The reduction of the administrative staff at coal mines is on the "agenda" all over the country. During the second phase of the Hungarian Revolution there were clashes between freedom fighters and Soviets as well as Hungarian militia troops in the KOMLÓ area. Some freedom fighters may still be hiding in the nearby dense woods. This is the reason why the police avoid the woods.

x x x

A KOMLÓi Szénbányászati Tröszt dolgozói közül közel 4.000 ember hiányzik. A kb. 1.000 főnyi rab eltűnt, a hasonló-számú munkaszolgálatos és katona hazament. A parasztszármazású munkások amikor a beadási kényszer megszűnéséről értesültek, tömegesen elhagyták a bányát. A legényszállások üresek.

A termelés akadozó és forrás nézete szerint "soha akkora nem lesz mint október 23 előtt volt." Elsősorban a Nyugatra menekült képzett bányászokat nem tudják pótolni, másodsorban a megmaradt dolgozók hangulata nem biztató, harmadsorban pedig technikai akadályokkal kell megküzdeniük."

A KOMLÓi Tröszt munkástanács, a biztosított bér általános bevezetése mellett foglalt állást de javaslatát elutasították és az 1956 október 23 előtti normákat vezették be. Míg azonban fenti időpontig a normában az ácsolatkészítés, sinfektetés, karbantartás stb. is bennfoglaltatott, most a norma

/more/

teljesítménybér jellegét kapott, amennyiben kizárólag a kitermelt szénért fizetnek. "Ez az intézkedés még sok bajt fog okozni a KADAR kormánynak" mondja a forrás.

A technikai akadályok közül a legsúlyosabb a kötélhiány. A most már 620 méter mélységű ZOBÁKi aknában pl. a munka, kötél nélkül elképzelhetetlen. A hiány már 1956 szeptember végével kezdett mutatkozni. A svéd, nyugatnémet és belga kötél helyett, ekkor már a BUDAPESTi Kábel és Sodronygyár szállította a kötelet, amely összehasonlíthatatlanul rövidebb élettartamu volt mint az eddig használt. Forrás távozásakor az volt a helyzet, hogy az elmúlt öt évben mint a már használhatatlan, félredobott köteleket foltozgatták és toldották össze.

Karácsony előtt a még november 4 után alakult munkástanács még akkora hatalommal rendelkezett, hogy tagjait vagy a bányászok közül letartóztatottakat ki tudta szabadítani. Ezt követően a tanácstagok megfélemlítése mind erősebbé vált. A szakszervezet nem működik.

A munkástanács utolsó nagyobbjelentőségű ténykedése a tröszt adminisztrációjának gyökeres egyszerűsítése volt. Az eddigi 600 körüli létszámból mindössze 60-an maradnak meg. Az eddigi vezetők egy részét kisebbjelentőségű /nem felelős/ beosztásba tették át, nagy részét pedig csak fizikai munkára képesítették. Utóbbiak közül többen /eredetileg munkások, az elmúlt években állásokban lebzseltek/ elkecsereedésükben karhatalmi szolgálatra jelentkeztek.

A létszámcsökkentési határozatot megelőzte az egyes aknák önállósítása. Az aknák egymástól teljesen függetlenek, a vállalat eddigi jellege megszűnt. Egyetlen közös szervet állítottak fel, a központi műszaki szervet.

A KOMLÓi dolgozókat rendszeresen hangolják a falusi nép ellen. Minden nap lehet az étkezdében hallani, hogy "nem adhatunk három forintos ebédet, ha beadás nincsen" a parasztok a munkásság gyomrán újra meggazdagodnak" nem kell nekik iparcikkeket juttatni!"

A bányavárost oroszok tartják megszállva. Őrségek a "Május 1 Kulturháznál /amelyet szállásként használnak/ a Békeszállónál és a Tanácsházánál és a Tanácsházán állnak. Gyalogos orosz nem lehet látni, az őrségváltás is páncélkocsikkal történik. A város lakott területén kívül, különösen az erdők irányában sem orosz sem karhatalmi közeg nem merészkedik. Az orosz katonák magatartása kifogástalan. Köztudomásu, hogy az oroszok, a tiszték is, Amerika Hangjának orosznyelvű adását rendszeresen hallgatják.

A mozgó őrszolgálatot ellátó magyar karhatalom parancsnoka egy őrnagy /NU/ aki állítólag azelőtt a MISKOLCI ÁVHnál működött. A járőrök kegyesebb létszáma nyolc fő. Amikor az őrnagy lakására távozik, egész sereg géppisztolyos karhatalmi közeg kíséri. A karhatalmiak biztonság érzete gyenge alapokon áll. Nemcsak szabadidejükben, hanem szolgálatban is isznak. Ittas állapotban őszinte nyilatkozatokat tesznek akár vadidegenek előtt is. Helyzetüket bizonytalannak tartják és változás esetére jó pontokat szerezni, Még az is előfordult, hogy karhatalmi tag parancsra letartóztatást fogadtosított, és utána elment a letartóztatott családjához és sajnálkozva jelentette ki, hogy ő utasításra, kellett cselekedjen.

End